

Джафаров Руслан Фікрет огли,

аспірант кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна, 01601, місто Київ, вул. Володимирська, 64/13, тел.: 0938157677, e-mail: Ruslan_D23@ukr.net, <http://orcid.org/0000-0002-2380-252X>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФУНКЦІЙ, ПОВНОВАЖЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ

Анотація. У статті здійснено дослідження теоретичних засад діяльності депутата місцевої ради в контексті необхідності трансформації його правового статусу в умовах децентралізації державної влади. Результати дослідження дали змогу розробити концептуальну модель діяльності депутата місцевої ради, яка дозволяє визначити напрями трансформації правового статусу депутата місцевої ради в умовах зміни типу місцевого самоврядування. Окрім того зазначена модель дозволяє оцінити ефективність діяльності депутата місцевої ради як загалом, так і в аспекті визначення функцій і взаємодії депутата місцевої ради з іншими суб'єктами в напрямі реалізації його функцій.

В умовах проведення реформи децентралізації в Україні передбачається розподіл повноважень між органами державної влади, зростання ролі суб'єктів місцевого самоврядування, а також залучення громадянського суспільства до формування державно-управлінських рішень і встановлення для цього відповідної взаємодії для найкращої реалізації потреб населення. Виокремлено такі підходи, що визначають основоположні функції депутата місцевої ради, як: узгодження і реалізація інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави; розробка і реалізація рішень щодо попередження криз і конфліктів. Реалізація відповідних функцій у процесі діяльності депутата місцевої ради розкриває його взаємодію з такими суб'єктами, як: суспільство, органи державної влади місцевого рівня, центральні органи державної влади, політичні партії

Концептуальна модель діяльності депутата місцевої ради дозволяє оцінити наслідки його діяльності, і в цьому контексті коригувати його статус, визначити нові функції, удосконалити взаємодію з іншими суб'єктами.

Ключові слова: статус депутата місцевої ради, децентралізація державної влади, функції, взаємодія, ефективність, діяльність депутата місцевої ради.

Jafarov Ruslan Fikret Ogli,

Postgraduate Student, Department of Public Administration, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine, 01601, Kyiv, str. Volodymyrska, 64/13, tel .: 0938157677, <http://orcid.org/0000-0002-2380-252X>

THEORETICAL ASPECTS OF DETERMINATION OF MAJOR FUNCTIONS, POWERS AND RESPONSIBILITIES OF A DEPUTY OF THE LOCAL COUNCIL

Abstract. The article investigates the theoretical foundations of the activity of a deputy of the local council in the context of the need to transform his right status in the conditions of decentralization of state power. The results of the research made it possible to develop a conceptual model of the activity of the local council deputy, which allows to determine the directions of transformation of the legal status of the local council deputy in the conditions of changing the type of local self-government. In addition, this model allows to evaluate the effectiveness of the activity of a local council deputy both in general and in terms of defining the functions and interaction of the local council deputy with other entities in the direction of exercising his functions.

In the context of decentralization reform in Ukraine, the division of powers between the state authorities is envisaged, the role of local self-government bodies is growing, as well as the involvement of civil society in the formulation of state-administrative decisions and the establishment of appropriate interaction for the best needs of the population. It is such isolated the approaches defining the basic functions of the deputy of the local council: coordination and realization of interests of the individual, social groups, society and the state; developing and implementing solutions for crisis and conflict prevention. The implementation of the relevant functions in the process of activity of the deputy of the local council reveals his interaction with such subjects as: society, state bodies of local level, central bodies of state power, political parties.

The conceptual model of activity of the local council deputy allows to evaluate the consequences of its activity, and in this context to adjust its status, identify new functions, improve interaction with other entities.

Keywords: status of local council deputy, decentralization of state power, functions, interaction, efficiency, activity of local council deputy.

Постановка проблеми. Із часу проголошення незалежності України й досі не вдалося створити ефективно функціонуючу систему місцевого самоврядування, яка б забезпечила кожного мешканця села чи міста сучасною медициною й освітою, доступними та якісними адміністративними, комунальними, соціальними послугами, розвиненою інфраструктурою. Початок з 2014 року реформи децентралізації мав на меті передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності для забезпечення реалізації інтересів жителів територіальних громад. При цьому, варто зауважити, що найближчими до жителів територіальних громад, що спроможні забезпечити реалізацію їх інтересів є саме органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконкоми.

Наразі реалізована фінансова децентралізація, посилено мотивацію до міжмуніципальної консолідації в країні, створено належні правові умови та механізми для формування спроможних територіальних громад сіл, селищ, міст, які об'єднують свої зусилля у вирішенні нагальних проблем. Разом з тим, виникають проблемні питання теоретичного та практичного характеру щодо трансформації функцій, повноважень та відповідальності депутата місцевої ради в контексті проведення реформи децентралізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досить значна кількість наукових публікацій присвячена дослідженню теоретичних засад децентралізації влади, серед яких варто вирізнити наукові праці таких українських та зарубіжних вчених: Р.Драго,

С.Романюка, С.Куйбіди, В.Воротіна. Я.Жаліла та інших. Проблемним питанням дослідження статусу депутата місцевої ради присвячені праці головним чином в галузі юридичних наук. Що стосується галузі наук державного управління, то варто вирізнити праці В.Куйбіди (дослідження вихідних положень, які покладено в основу визначення дій, доручених суспільством органам місцевого самоврядування), С.Куриц, В.Воробьева (досліджували окремі питання реалізації функцій органів місцевого самоврядування), В.Телицька, Є.Сергієнко (зосереджували увагу на питання організації взаємодії між елементами системи місцевого самоврядування). Враховуючи науковий здобуток зазначених та інших авторів, все ж не дослідженням залишається питання обґрунтування теоретичних засад діяльності депутата місцевої ради для визначення напрямів трансформації його правового статусу в умовах децентралізації.

Формулювання мети статті. Метою статті є розкриття теоретичних аспектів визначення основних функцій, повноважень та відповідальності депутата місцевої ради.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковій літературі висвітлено значна кількість трактувань таких понять, як “децентралізація” і “децентралізація влади”, що мають схожі характерні риси. Зокрема, в Енциклопедії з державного управління термін “децентралізація” трактується як спосіб територіальної організації влади, при якому держава передає право на прийняття рішень із визначених питань або у визначеній сфері структурам локального або регіонального рівня, що не належать до систе-

ми виконавчої влади і є відносно незалежними від неї [1]. Тотожним до цього є визначення, що представлено авторами у Енциклопедичному словнику з державного управління поняття “децентралізація” трактується як процес передачі частини функцій та повноважень вищими рівнями управління нижчим (від центральних органів виконавчої влади до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування) [2].

С.Романюк схильний до думки, що децентралізація – це процес чи ситуація передавання влади (повноважень) та відповідальності щодо надання суспільних послуг від національного до нижчих рівнів влади [3].

У дослідженні [4] поняття “децентралізація” визначено як систему розподілу функцій і повноважень між державними і місцевими рівнями управління із розширенням прав останніх.

Серед відмінних рис децентралізації Р.Драго [5] вирізняє такі: по-перше, місцеві органи влади являються виборними, але водночас існують органи влади, що призначаються центральною владою; по-друге, адміністративна автономія децентралізованих органів існує, але обмежена законом. Тобто органи місцевого самоврядування виконують окремі управлінські функції в повному обсязі, тоді як інші розподілені між центральними органами влади і органами місцевого самоврядування; по-третє, територіальні громади мають статус юридичної особи і наділені бюджетною автономією, що здійснюється префектами (адміністративний нагляд) та казначейськими службами (фінансовий нагляд).

Що стосується аналізу поняття “децентралізація державної влади”, то автори Енциклопедії з державного управління [6] та Енциклопедичного словника з державного управління [2] вважають що це самостійність у підходах до управління з урахуванням багатоманітності місцевих особливостей при збереженні єдності в основному, суттєвому; виявляється у делегуванні повноважень від органів державного управління до місцевого самоврядування. На практиці виявляється як передавання частини функцій державного управління центральних органів виконавчої влади місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, розширення повноважень нижчих органів за рахунок вищих за рівнем. У загальному випадку авторами зазначається, що децентралізація (чи то децентралізація державної влади) це характеристики відносин між суб’єктом і об’єктом управління, що відображають розподіл повноважень та відповідальності у прийнятті рішень стосовно внутрішніх відносин системи.

В результаті цього у зазначених дослідженнях розглядають широке та вузьке розуміння децентралізації державної влади. За широкого розуміння зазначене поняття характеризує відносини між державою та громадянським суспільством, за яких збільшуються права щодо прийняття рішень людини, громадських організацій і зменшення їх у органів державної влади. За вузького розуміння характеризує перерозподіл повноважень між органами влади, що належать до різних рівнів ієрархії та суб’єктами місцевого самоврядування. Характерною рисою децентралізації державної влади за широкого

та вузького розуміння є підвищення можливості з реалізації інтересів, прав і свобод населення [5; 2].

У межах нашого дослідження питань трансформації статусу депутата місцевої ради, як представника інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу важливим є акцент як на широкому, так і вузькому розумінні децентралізації державної влади. Це обумовлено тим, що характерною рисою децентралізації державної влади є підвищення можливості з реалізації інтересів населення громади, а також обумовлює взаємовідносини між депутатами місцевої ради і суспільством, органами виконавчої влади місцевого і центрального рівнів.

В результаті цього постає питання: яким чином має бути удосконалено статус депутата місцевої ради (з урахуванням чинників, які позначаються на статусі депутата місцевої ради та його складових у предметному полі функціонального та оціночного аспектів його діяльності), його взаємодія із суспільством, органами виконавчої влади місцевого та центрального рівнів в умовах децентралізації державної влади? Враховуючи результати попередніх досліджень (*прим.: в науковій статті “Правовий статус депутата місцевого ради як предмет наукових досліджень” [8] обґрунтовано необхідність дослідження теоретичного аспекту статусу депутата місцевої ради (стосується визначення принципів, що лежать в основі функцій, повноважень та відповідальності депутата місцевої ради); функціонального (розкриває організацію діяльності в напрямку ефективної взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в умовах*

децентралізації); оціночного (передбачає оцінювання ефективності місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, а також діяльності депутата місцевої ради). У науковій праці “Концептуалізація дефініції “правовий статус депутата місцевої ради” [9] у контексті децентралізації публічного управління та адміністрування в Україні” встановлено, що правовий статус депутата місцевої ради є похідним від функцій представницьких органів місцевого самоврядування, тобто функції і повноваження депутатів місцевих рад – первинні, статус же депутатів цих рад похідний від них. У цьому ж контексті зазначається, що відповідальність депутатів місцевої ради також є похідною від ефективності їх діяльності, а повноваження є практичним вираженням функцій депутатів місцевих рад, які необхідні для їх реалізації), результати аналізу і синтезу складових статусу депутата місцевої ради у предметному полі функціонального та оціночного аспектів діяльності, напрямком дослідження концептуальних основ діяльності депутата місцевої ради в умовах децентралізації державної влади доцільно відобразити схематично (рис. 1). Для дослідження цього питання варто зосередити увагу на кожному із зазначених аспектів.

Перш за все, доцільно зосередити увагу на існуючих принципах до визначення функцій депутата місцевої ради в умовах децентралізації державної влади. За визначенням, що представлено у Великому тлумачному словнику сучасної української мови [7], поняття “принцип” трактується як: (1) основні вихідні положення якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку чи ін.; (2) осо-

бливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь. Поняття “функція” у Енциклопедичному словнику з державного управління трактується як стала сукупність однорідних спеціалізованих дій, здатність організації яких підтримується в організації. В свою чергу поняття “функція органу виконавчої влади й/або його підрозділу” авторами визначено як конкретну дію щодо реалізації владних повноважень, доручена державі суспільством, здійснювана держав-

ними службовцями, чітко спрямована на досягнення певного результату, що має зовнішнього стосовно даного органу виконавчої влади (підрозділу) користувача” [2, с.745]. Тому, у подальшому дослідженні зосередимо увагу на вихідних положеннях, які покладено в основу визначення дій, доручених суспільством депутату місцевої ради (чи органам місцевого самоврядування) і чітко спрямовані на досягнення певного результату.

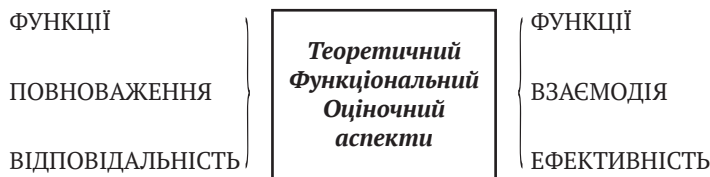

Рис. 1. Схема напрямку дослідження концептуальних основ діяльності депутата місцевої ради в умовах децентралізації державної влади

Р.Драго [5] диференціює управлінські дії органів місцевого самоврядування (в тому числі депутатів місцевої ради) в залежності від різних типів місцевого самоврядування (федералізм, самоуправління, децентралізація, централізація) за такими вихідними положеннями:

- автономія місцевих колективів;
- ступінь визначення “місцевих свобод”;
- спроможність реалізації потреб тих, на кого спрямовується управлінська діяльність (населення).

Водночас, при встановленні такого типу місцевого самоврядування, як децентралізація, автор акцентує увагу на подвійному характеру діяльності органів місцевого самоврядування (депутата місцевої ради). Мова йде про те, що вони є автономними місцевими колективами і, водночас висту-

пають як “географічно відокремлені підрозділи держави”. Тобто органи місцевого самоврядування здійснюють діяльність для забезпечення реалізації інтересів місцевої громади, і водночас – представники держави на відповідній території.

Український вчений В.Куйбіда [10] стверджує, що вихідними положеннями, що покладено в основу визначення дій органів місцевого самоврядування (зокрема представницьких органів чи депутата місцевої ради) є система цінностей та ресурси. До цього твердження автор конкретизує, що органи місцевого самоврядування мають забезпечувати узгодження і реалізацію державних, регіональних інтересів з інтересами територіальних громад.

Акцентують увагу на важливості цього твердження також Г.Ситник і О. Оболенський. Зокрема, Г.Ситник [11]

стверджує, що вихідними положеннями, що лежать в основі визначення функцій і відповідальності (або ефективності їх здійснення) являється ієрархія рівнів формування та узгодження соціальних інтересів. На першому рівні зазначеної ієрархії, відбувається формування соціальних інтересів людини (індивіда), на другому рівні – формування інтересів соціальної групи, тому управлінські впливи депутатів місцевої ради повинні здійснюватися з урахуванням контексту національних цінностей, які і визначають мотиваційну складову дій особи і соціальної групи. Варто також погодитися з думкою О.Оболеньського [12], що основоположними засадами здійснення публічного управління на регіональному рівні виступають цінності, інтереси і потреби особистості (індивіда), громади та суспільства, адже на цьому рівні, як на наш погляд, найбільш повним чином можливо забезпечити реалізацію життєво важливих потреб у розвитку особистості (індивіда).

Варто також акцентувати увагу на дещо інших поглядах зарубіжних науковців, які представлені у праці “Болезни государства (диагностика патологий системы государственного управления и права)” [10], де акцентовано увагу на таких вихідних положеннях діяльності органів місцевого самоврядування, як автономія місцевих колективів і ступеню визначення “місцевих свобод”. Ці положення прослідковуються у визначенні дій органами місцевого самоврядування (чи депутатами місцевої ради) по прийняттю і виконанню рішень щодо попередження криз і конфліктів. Визначення дій по прийняттю і виконанню рішень щодо попередження криз і конфліктів дає змогу органам місцевого самоврядування (депутатам місцевої ради в тому числі) самостійно вирішувати більшу частину протиріч, що виникають на побутовому і виконавському рівні життя і діяльності

населення, не допускаючи виникнення проблем і криз і не звертаючись до центральної влади. В іншому випадку може виникати своєчасний зворотній зв'язок із органами центральної влади про виникнення протиріч в суспільстві для попередження переростання суперечностей у проблеми і кризи, не доводячи невдоволення до бунтів, революцій і громадянських воєн¹. Але такий підхід до визначення функцій органів місцевого самоврядування може застосовуватися лише в ліберально-демократичних державах.

Отже, визначення функцій депутатів місцевої ради може змінюватися в залежності від типів місцевого самоврядування, які і впливають на: автономію місцевих колективів, ступінь визначення “місцевих свобод”, спроможності реалізації потреб на рівні найближчому до населення. Грунтуючись на зазначені вихідні положення, варто вирізнити підходи, що визначають такі основоположні функції депутата місцевої ради: узгодження і реалізація інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави; розробка і реалізація рішень щодо попередження криз і конфліктів.

Як доречно стверджується у дослідженнях науковців [13, с.662], функції державного управління показують як, якими способами і в процесі яких взаємозв'язків з різними сегментами суспільства держава реалізує свої функції. До того ж реалізація функцій розкриває перетворення управлінських взаємозв'язків, закладених у даній функції. Зважаючи на це, у межах нашого дослідження зосередимо увагу на окремих питаннях взаємодії депутата місцевої ради (органів місцевого самоврядування) з суспільством, ор-

¹ У цьому випадку проявляється такий аспект статусу депутата місцевої ради, як взаємодія між депутатами місцевої ради, суспільством і центральними органами державної влади.

ганами виконавчої влади місцевого і центрального рівнів в умовах децентралізації державної влади.

У Енциклопедичному словнику з державного управління термін “взаємодія управлінська” трактується як об’єднання зусиль суб’єктів управління в напрямі задоволення соціальних потреб, зумовлених суспільно необхідними цілями [2, с.82]. На дослідженні проблемних питань взаємодії органів місцевого самоврядування зосереджували увагу багато дослідників, серед яких варто виокремити праці В.Куйбіди, С.Романюка, Є.Сергієнка, В.Телицької та інших. Як зазначалося вище, за такого типу місцевого самоврядування, як децентралізація державної влади суб’єктами управління виступа-

ють не лише органи місцевого самоврядування, органи виконавчої влади місцевого рівня, центральні органи влади, але і суспільство. Тому в межах нашого дослідження варто зосередити увагу на принципових особливостях взаємодії, що виникає між депутатом місцевої ради і суспільством, органами виконавчої влади місцевого рівня, органами центральної влади з метою узгодження і реалізація інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави; розробки і реалізація рішень щодо попередження криз і конфліктів. Схематично взаємодію між депутатами місцевої ради і суспільством, органами виконавчої влади місцевого рівня, органами центральної влади відображено на Рисунку 2.

Рис. 2. Схема взаємодії депутата місцевої ради з іншими суб’єктами в напрямі реалізації його функцій

Загальновідомо, що визначальну роль в розвинених країнах у процесі узгодження і реалізації інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави належить політичним партіям та інститутам громадянського суспільства. Це зумовлено тим, що їх практична діяльність лежить не тільки в площині реалізації інтересів особистості (індивіда), громади, а й, перш за

все, – узгодженні інтересів особистості і держави.

В даному випадку депутати місцевої ради взаємодіють з політичними партіями і суспільством за рахунок обміну інформацією, що містить: (1) інформацію про інтереси, як усвідомлені потреби забезпечення життєдіяльності індивідів, соціальних груп, суспільства (у прямому напрямку від суспільства до депутата місцевої ради,

політичних партій); (2) інформацію про взаємоузгодженість інтересів індивідів, соціальних груп, суспільства і держави (у зворотному – від політичних партій, до депутата місцевої ради, суспільства). Водночас варто враховувати, що узгодження інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави об'єктивно передбачає і певну втрату прав і свобод індивіда і соціальних груп, що є передумовою забезпечення реалізації загальнодержавних інтересів, які повинні сприйматися суспільством як суспільно значущі інтереси завдяки діяльності політичних партій і депутатів місцевих рад.

Взаємодія депутата місцевої ради з органами влади центрального та місцевого рівнів відбувається за рахунок спрямування відповідної інформації про стан реалізації інтересів, шляхом повідомлення влади про виникнення протиріч в суспільстві, в тому числі внаслідок рішень влади, завдяки чому органи державної влади можуть своєчасно попередити переростання суперечностей у проблеми і кризи, не доводячи невдоволення до бунтів, революцій і громадянських воєн. На важливості цього питання акцентували увагу як українські (фахівці Національного інституту стратегічних досліджень) [14], так і зарубіжні дослідники (автори монографії “Болезни государства (диагностика патологий системы государственного управления и права)”) [15].

Зокрема, українські науковці зазначають, що існує ряд суперечностей, які лежать у площині організації ефективного взаємодії по лінії “центр” – “регіон”. Суть зазначених протиріч (“нестиковок”) на думку дослідників [14] полягає, зокрема, в наступному: суперечності між офіційно проголошеними державою пріоритетами соціально-економічного розвитку та

інтересами розвитку регіонів в контексті нагальних потреб життєзабезпечення місцевого населення; наявності у регіонів конфліктів з “центром” щодо вирішення тих чи інших питань в соціогуманітарній сфері; досить частими випадками своєрідної експансії бізнес-групових, корпоративних інтересів з регіонального на центральний рівень, яка, як правило, супроводжується жорсткою конкуренцією за розподіл посад в державних структурах, як передумову, отримання дивідендів як для політичної, так і для бізнес-еліти регіону.

В свою чергу зарубіжні дослідники [15] акцентують увагу на такому аспекті взаємодії з органами центральної влади, як виявлення і повідомлення влади щодо протиріч в суспільстві (так званий “ефект тисячі очей”) в тому числі внаслідок рішень влади. Завдяки отримання достовірної інформації органи центральної влади зможуть своєчасно попередити переростання суперечностей у проблеми і кризи, не доводячи невдоволення до бунтів, революцій і громадянських воєн.

Тому основою діяльності депутата місцевої ради виступають узгодження і реалізація інтересів і потреб особистості (індивіда), громади та суспільства, виявлення і протидія загроз їх реалізації. В свою чергу, становлення взаємодії депутата місцевої ради з іншими суб'єктами здійснюється цілеспрямовано в напрямі реалізації визначених функцій.

Наразі проведення в Україні реформи децентралізації державної влади має здійснюватися на основі підвищення ефективності діяльності органів публічного управління на регіональному рівні, передбачаючи при цьому оцінювання ефективності діяльності депутата місцевої ради. В даному контексті важливим є оцінювання ефективності діяльності депу-

тата місцевої ради як загалом, так і в аспекті визначення функцій і їх взаємодії з іншими суб'єктами в напрямі реалізації функцій депутата місцевої ради. Зважаючи на важливість та необхідність ґрунтовного дослідження питання оцінювання ефективності діяльності депутата місцевої ради має бути предметом дослідження в окремій статті.

Для визначення яким чином має бути удосконалено статус депутата місцевої ради, враховуючи децентралізацію державної влади, що наразі здійснюється в Україні, доцільно побудувати модель діяльності депутата місцевої ради. Доцільність побудови моделі в даному випадку обумовлено тим, що моделювання в державному управлінні являється способом дослідження складних явищ і процесів на основі заміни їх спрощеним об'єктом за умови, що він відтворює суттєві якості, що досліджуються [16, с.123], а сама модель – спрощене відображення досліджуваного об'єкта, або спрощений опис реальності [17, с.10].

Зважаючи на викладені стадії діяльності депутата місцевої ради концептуальна модель діяльності депутата місцевої ради має включати такі основні елементи: (1) складові статусу депутата місцевої ради; (2) функції; (3) взаємодія; (4) оцінювання ефективності (Див. Рис. 3). При цьому, такий елемент моделі, як оцінювання ефективності дає змогу оцінити наслідки діяльності депутата місцевої ради з метою можливого коригування його статусу, визначення нових функцій, удосконалення взаємодії з іншими суб'єктами. Разом з тим дана модель може застосовуватися для трансформації статусу депутата місцевої ради в умовах зміни типу місцевого самоврядування.

Висновки.

1. Показано, що в ході проведення реформи децентралізації в Україні передбачається не тільки як перерозподіл повноважень між органами державної влади, що належать до різних рівнів ієрархії та суб'єктами місцевого самоврядування, а й залучення громадянського суспільства до формування державно-управлінських рішень і встановлення для цього відповідної взаємодії між державою та органами місцевого самоврядування.

2. Для визначення шляхів трансформації правового статусу депутата місцевої ради в контексті реформи децентралізації обґрунтовано основні структурні елементи діяльності депутата місцевої ради, передусім ті, що стосуються функцій депутата місцевої ради та можуть змінюватися в залежності від типів місцевого самоврядування. При цьому в умовах децентралізації державної влади виокремлено підходи, що визначають такі основоположні функції депутата місцевої ради, як: узгодження і реалізація інтересів індивіда, соціальних груп, суспільства і держави; розробка і реалізація рішень щодо попередження криз і конфліктів.

3. Встановлено, що реалізація відповідних функцій у процесі діяльності депутата місцевої ради розкриває його взаємодію з такими суб'єктами, як: суспільство, органи державної влади місцевого рівня, центральні органи державної влади, політичні партії, а сама взаємодія депутата місцевої ради із іншими суб'єктами здійснюється цілеспрямовано у контексті узгодження і реалізації визначальних потреб (інтересів) особистості (індивіда), громади та суспільства, виявлення і протидія загроз щодо їх задоволення (реалізації).

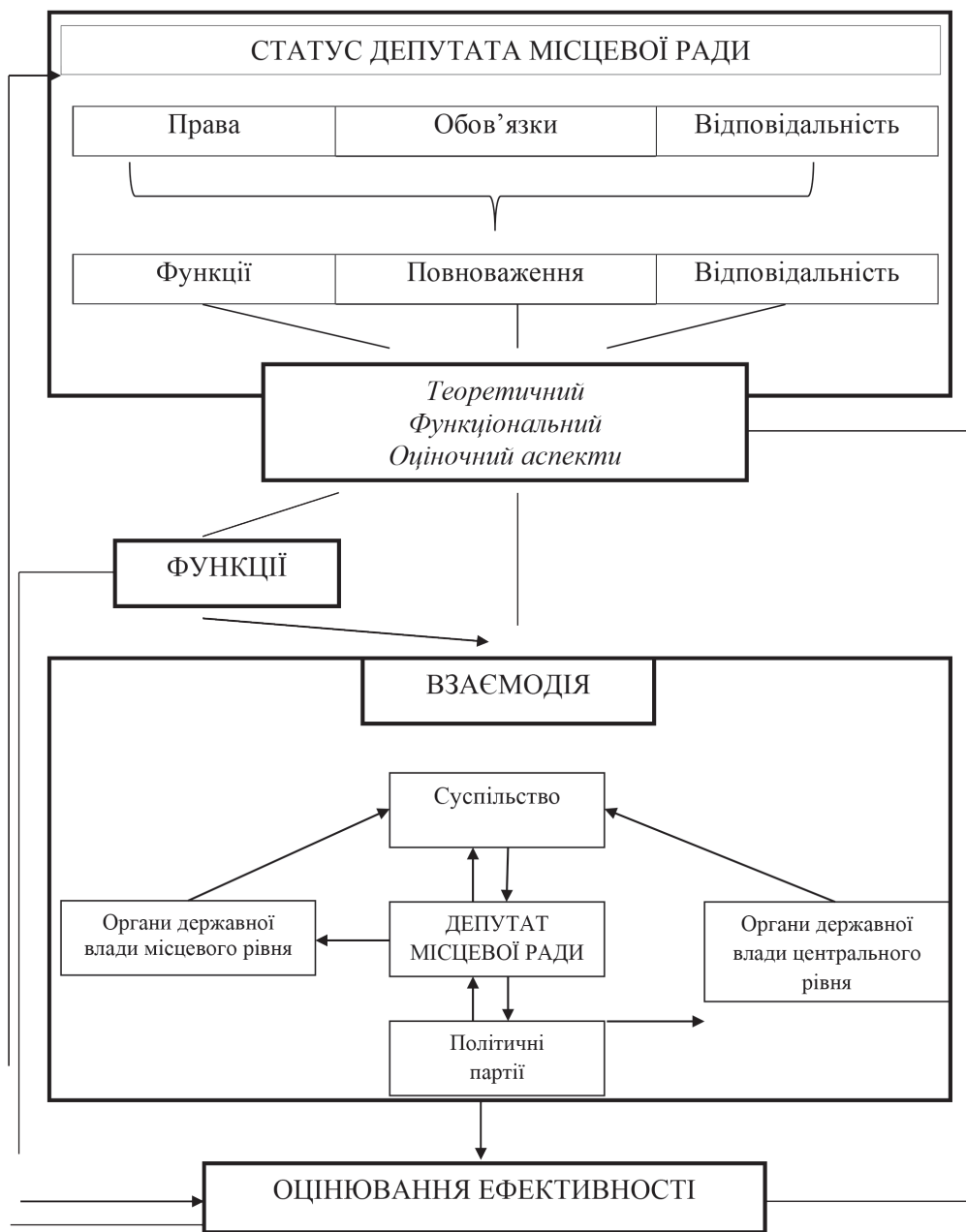

Рис. 3. Концептуальна модель діяльності депутата місцевої ради

4. Запропоновано концептуальну модель діяльності депутата місцевої ради, яка дає змогу оцінити ефективність діяльності депутата місцевої ради

як загалом, так і в аспекті визначення функцій і їх взаємодії з іншими суб'єктами в напрямі реалізації функцій депутата місцевої ради, що має принципове

значення, оскільки дозволяє оцінити наслідки його діяльності, і у цьому контексті коригувати його статус, визначити нові функції, удосконалювати взаємодію з іншими суб'єктами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Енциклопедія державного управління у 8 томах. Т.8. Публічне управління / наук. ред. колегія Загорський В.С., Телешун С.О. Київ. НАДУ. 2011. 630 с.

2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Сурмін Ю.П., Бакуменко В.Д., Михненко А.М. та ін.; за ред. Ковбасюка Ю.В., Трошинського В.П., Сурміна Ю.П. Київ: НАДУ. 2010. 820 с.

3. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування: монографія. Київ. 2018. 216 с.

4. Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в мовах децентралізації повноважень: навч. посібн. Київ, 2017. 110 с.

5. Драго Р. Административная наука / Перевод с французкого канд. юрид. наук В.Л.Энтина; Под редакцией и с послесловием доктора юрид. наук Б.М.Лазарева. Москва. Прогресс, 1982. 245 с.

6. Енциклопедія державного управління у 8 томах. Т.1. Теорія державного управління/ наук. ред. колегія Князєв В.М., Розпутенко І.В. Київ. НАДУ. 2011. 748 с.

7. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) Київ; Ірпінь. ВТФ "Перун", 2005. 1728 с.

8. Джафаров Р. Правовой статус депутата местного совета как предмет научных исследований. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2018. №5. С.99-103.

9. Джафаров Р.Ф. Концептуалізація дефініції "правовий статус депутата місцевої ради" у контексті децентралізації публічного управління та адміністрування в Україні. Науковий часопис Академії національної безпеки. 2018. №3-4(19-20). С. 73-87

10. Куйбіда В.С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: монографія. Київ. МАУП. 2004. 432 с.

11. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник. Київ. НАДУ, 2012. 544 с.

12. Оболенський О. Публічне управління і напрям освіт. Публічне управління: шляхи розвитку : матеріали на ук.-практ. конф. за міжнар. участю(Київ, 26 листоп. 2014 р.) : у 2 т. / [за на ук. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.А. Романюка, О.Ю. Оболенського]. Київ. НАДУ. 2014. Т. 1. 150 с.

13. Енциклопедія державного управління у 8 томах. Т.2. Методологія державного управління / наук. ред. колегія Сурмін Ю.П., Надолішній П.І. Київ. НАДУ. 2011. 692 с.

14. Воротін В.Є., Жаліло Я.А. Державне управління регіональним розвитком України: монографія. Київ. НІСД. 2010. 288 с.

15. Куриц С., Вороб'єв В. Болєзни государства (диагностика патологий системы государственного управления и права). URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/kuritz/11.php

16. Сурмін Ю.П., Штика Л.Г., Бакуменко В.Д., Гогіна Л.М. Словник системного аналізу в державному управлінні : наук. вид. Київ. НАДУ. 2007. 146 с.

17. Вітлінський В.В. Модєлювання економіки: навч. посібник. Київ. КНЕУ, 2003. 408 с.

REFERENCES:

1. Zahorskyi V.S., Teleshun S.O. (2011) Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia u 8 tomakh. T.8. Publichne upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration in 8 volumes. V.8. Public administration] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

2. Surmin Yu.P., Bakumenko V.D., Mykhnenko A.M. and others (2010) Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho

upravlinnia [Encyclopedic Dictionary of Public Administration] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

3. Romaniuk S.A. (2016) Detsentralizatsiia: teoriia ta praktyka zastosuvannia: monohrafiia. [Decentralization: theory and practice of application: monograph] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

4. Lelechenko A.P., Vasylieva O.I., Kuibida V.S., Tkachuk A.F. (2017) Mistseve samovriaduvannia v movakh detsentralizatsii povnovazhen: navch. posibn [Local self-government in the languages of decentralization of authority: Tut. manual] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

5. Draho R. (1982) Admynstratyvnaia nauka [Administrative science] Moscow. Progress [in Russian]

6. Kniaziev V.M., Rozputenko I.V (2011) Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia u 8 tomakh. T.1. Teoriia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration in 8 volumes. T.1. The theory of public administration] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

7. Busel V.T. (2005) Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [A great explanatory dictionary of modern Ukrainian]. Kiev; Irpin. VTF "Perun" Kiev. [in Ukrainian]

8. Dzhafarov Ruslan Fikret ogly. (2018). Pravovoj status deputata mestnogo soveta kak predmet nauchnyh issledovaniy [Legal status of a deputy of a local council as a subject of scientific research]. *Publichne upravlinnya i administruvannya v Ukrayini - Public management and administration in Ukraine*, 5, 99-103 [in Russian]

9. Dzhafarov R.F. (2018) Kontseptualizatsiia definitsii "pravovyi status deputata mistsevoi rady" u konteksti detsentralizatsii publichnoho upravlinnia ta administruvannia v Ukraini [Conceptualizing the definition of "legal status of a local council member" in the context of decentralization of public administration and administration in Ukraine] *Naukovyi chasopys Akademii natsionalnoi bezpeky - Scientific Journal of the National Security Academy*, 3-4(19-20), 73-87. [in Ukrainian]

10. Kuibida V.S. (2004) Pryntsypy i metody diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: monohrafiia [Principles and methods of activity of local self-

government bodies: monograph] Kiev. MAUP Kiev. MAUP [in Ukrainian]

11. Sytnyk H.P. (2012) Derzhavne upravlinnia u sferi natsionalnoi bezpeky (kontseptualni ta orhanizatsiino-pravovi zasady): Pidruchnyk [Public administration in the field of national security (conceptual and organizational and legal principles): Textbook] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

12. Obolenskyi O. (2014) Publichne upravlinnia: tsyvilizatsiinyi trend, naukova teoriia i napriam osvity. Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku : materialy na uk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu (Kyiv, 26 lystop. 2014 r.) [Public administration: civilization trend, scientific theory and direction of education. Public Administration: Ways of Development: Materials on the UK-Pract. Conf. for the international. participation (Kyiv, November 26, 2014)] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

13. Surmin Yu.P., Nadolishnii P.I. (2011) Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia u 8 tomakh. T.2. Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration in 8 volumes. V.2. Public administration methodology] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

14. Vorotin V.Ie., Zhalilo Ya.A. (2010) Derzhavne upravlinnia rehionalnym rozvytkom Ukrainy: monohrafiia [State Administration of Regional Development of Ukraine: monograph] Kyiv: NISS [in Ukrainian]

15. Kurits S., Vorobev V. Bolezni gosudarstva (diagnostika patologiy sistemyi gosudarstvennogo upravleniya i prava) [Diseases of the state (diagnosis of pathologies of the public administration and law)] Retrieved from https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/kuritz/11.php [in Russian]

16. Surmin Yu.P., Shtyka L.H., Bakumenko V.D., Hohina L.M. (2007) Slovnyk systemnoho analizu v derzhavnomu upravlinni [Dictionary of System Analysis in Public Administration] Kyiv: NADU [in Ukrainian]

17. Vitlinskyi V.V. (2003) Modeliuvannia ekonomiky: navch. posibnyk [Economics Modeling: Educ. manual] Kiev: KNEU [in Ukrainian]